

Warto wiedzieć (6): choroba nowotworowa – białaczka

Data publikacji: 14.07.2018 8:00

Każdy z nas dba o swoje zdrowie w różny sposób – odpowiednia dieta, uprawianie sportu, aktywność fizyczna, wizyty i badania kontrolne itp. Jednak dotyczą nas różne choroby – grypa, choroby lekkie kilkuniedniowe jak i ciężkie, przewlekłe. Do tych ostatnich należą choroby nowotworowe, a wśród nich białaczka.

fot.: Pixabay.com

Białaczką nazywamy grupę nowotworów, związaną z patologią w układzie krwiotwórczym. Istotą białaczki jest niecelowy rozrost określonego typu komórek układu białokrwinkowego (szpiku kostnego lub węzłów chłonnych) z późniejszym przenikaniem do krwi nie tylko komórek dojrzałych, ale i komórek młodszych.

Nie jest znana jednoznaczna odpowiedź dlaczego dochodzi do rozrostu białaczkowego, powodującego nowotwór krwi. Mówi się jednak o czterech grupach czynników:

- predyspozycji genetycznej – skłonności i podatności osobniczej,
- czynniki natury zakaźnej – najprawdopodobniej wirusowej,
- czynniki fizyczne, chemiczne lub biologiczne wyzwalające proces rozrostowy,
- upośledzenie czynności układu odpornościowego.

To one sprawiają, że u danej osoby może wystąpić białaczka. Czynniki te mogą aktywować od lat obecne we krwi wirusy, które powodują rozrost patologicznych komórek. Rozrost, którego nie potrafi pokonać obrona immunologiczna organizmu.

Naturalną ochroną przed białaczką jest zatem układ immunologiczny, który może szybko reagować na nietypowe struktury komórkowe. Jeśli układ działa nieprawidłowo, nie jest w stanie rozpoznać patologicznych komórek, a tym samym nie może się przed nimi bronić. Te, niekontrolowane, zaczynają się gwałtownie rozrastać, niszcząc inne potrzebne organizmowi komórki (np. czerwone krwinki) – wtedy mówimy o białaczce. Przebieg kliniczny choroby charakteryzuje jej specyfikę – mówimy wówczas o białaczce ostrej i przewlekłej.

Białaczka nie ma stwierdzonej przyczyny, nie ma też jednorodnych objawów chorobowych, po rozpoznaniu których od razu można postawić diagnozę. Możemy mówić jedynie o pewnych grupach objawów, które mogą, ale nie muszą, wskazywać nowotwór.

- Białaczki ostre objawiają się zazwyczaj:
  - szybkim narastaniem ciężkiego stanu chorobowego,
  - ogólnym osłabieniem i w związku z tym łatwym męczeniem się,
  - gorączką typu septycznego,
  - dolegliwościami typu anginowego z nalotami szarobrunatnymi i trudno gojącymi się owrzodzeniami na przerosłych zazwyczaj migdałkach, błonie śluzowej jamy ustnej lub języku,
  - skłonnością do tworzenia się wybroczyn śródskórnych, mniejszych lub większych sińców oraz samoistnych krwotoków (np. z nosa).

Białaczki przewlekłe charakteryzują się objawami podobnymi, ale mniej burzliwie występującymi. Chorzy na białaczkę skarżą się na:

- postępujące ogólne osłabienie i ograniczenie sprawności fizycznej,
- narastającą bladłość skóry, spojówek i widocznej błony śluzowej jamy ustnej,

- zmienne bóle gardła,
- uczucie ucisku w jamie brzusznej,
- postępujące, miejscowe lub uogólnione, powiększenie węzłów chłonnych itp.,
- zwiększoną skłonność do zakażeń.

Rozpoznanie białaczki można dokonać dopiero po wykonaniu badania morfologicznego krwi obwodowej oraz bioptycznego badania szpiku kostnego. Diagnozowanie rodzaju białaczki wymaga również obserwacji pacjenta w szpitalu. Jeżeli opisanym zmianom towarzyszy powiększenie węzłów chłonnych, to zazwyczaj niezbędne jest równoczesne badanie histopatologiczne wycinka powiększonego węzła chłonnego.

Leczenie białaczki ma wysoce specjalistyczny charakter i wymaga pełnej konsultacji i nadzoru zespołu lekarzy. Leczenie ma na celu zahamowanie rozrostu patologicznych komórek oraz jego następstw. Choremu podaje się szereg środków farmakologicznych, które negatywnie mogą wpływać również na funkcjonowanie innych narządów. Leki często powodują osłabienie odporności, dlatego pacjent jest podatny na powikłania zakaźne.

Zapobieganie białaczce ogranicza się do szeroko pojętego zdrowego odżywiania się oraz przebywania i pracowania w zdrowym środowisku.

AK, por. med.